

JÁTÉK: AZ EU A MINDENNAPI ÉLETÜNKBEN

KÉRDÉSEK A DIÁKOK SZÁMÁRA

	KÉRDÉSEK A DIÁKOK SZÁMÁRA	MEGOLDÁS	AGYARÁZAT
1.	Melyik politikai szint dönt az autópályák sebességhatáraitól?	Nem uniós szint	A közlekedési szabályok nemzeti hatáskörbe tartoznak, ezért tagállamról tagállamra változnak. Máltán, Írországban és Cipruson például az út bal oldalán közlekednek a gépjárművek. A közúti jelzéseket azonban európai szinten koordinálják, és az európai jogosítvány az Unió egész területén érvényes.
2.	Melyik politikai szint garantálja, hogy egy új laptop vásárlásakor legalább két év jótállást kapjunk?	Uniós szint	Fogyasztóvédelem: Az uniós jogszabályok értelmében a gyártóknak legalább két év garanciát kell adniuk az elektronikus készülékekre, például az okostelefonokra, a nyomtatókra, a laptopokra, a porszívókra, a kávéfőzőkre stb.
3.	Melyik politikai szint dönt arról, hogy mikor szállítsák el a szemetet?	Nem uniós szint	A legtöbb esetben helyi szinten döntenek arról, hogy mikor szállítják el a szemetet. Ennek van a legtöbb értelme, hiszen a helyi önkormányzatok ismerik legjobban a helyi sajátosságokat és szükségleteket.
4.	Melyik politikai szint dönt arról, hogy milyen információkat olvashatunk az élelmiszereken (pl. összetevők, kalóriatartalom, a gyártó elérhetősége stb.)?	Uniós szint	Fogyasztóvédelem: Az EU azt szeretné, ha az emberek pontos és teljes körű tájékoztatást kapnának arról, hogy mit fogyasztanak. Ezért az élelmiszerek termékcímkein fel kell tüntetni bizonyos információkat, például az összetevőket és az allergéneket.
5.	Melyik kormányzati szint határozza meg, hogy egy okostelefonnak milyen biztonsági szabványoknak kell megfelelnie?	Uniós szint	Egységes piac és fogyasztóvédelem: Az EU meghatározza az Európai Gazdasági Térségben (EGT) értékesített termékekre vonatkozó biztonsági előírásokat.
6.	Melyik politikai szint dönt arról, hogy az iskolaév végére a diákoknak milyen tudással kell rendelkezniük?	Nem uniós szint	Az Unió nem szól bele, hogyan szervezik a tagállamok az oktatást, és milyen tartalommal töltik meg az órákat. Ennek következtében az elérendő célok tagállamról tagállamra (és néha régióról régióra) változnak.
7.	Melyik politikai szint határozza meg, hogy minden teljes munkaidőjű munkavállaló számára évente legalább 20 nap fizetett szabadságot kell biztosítani?	Uniós szint	Az EU-ban a munkavállalók évente legalább négy hét fizetett szabadságra jogosultak. Az egyes ágazatok, illetve tagállamok ennél több szabadnapot is meghatározhatnak, de 4 hét az előírt uniós minimum.

8.	Melyik kormányzati szint vezette be az eldobható műanyagok, például a műanyag szívószál és az egyszer használatos műanyag evőeszközök tilalmát?	Uniós szint	Az EU jogszabályt fogadott el az egyszer használatos műanyag tárgyak, például az eldobható táányérok, evőeszközök, szívószálak és fültisztító pálcikák betiltásáról. A tilalom 2021-től van érvényben.
9.	Melyik kormányzati szint határozza meg a megújuló energiaforrásokból, például a nap- és a szélenergiából származó energia minimális célértékét?	Uniós szint	A fosszilis tüzelőanyagokról a tisztább energiára való átállás megkönnyítése érdekében az EU azt a célt tűzte ki, hogy 2030-ra 32% helyett 42,5%-ra (sőt, ha lehet, 45%-ra) növeli a megújuló energiaforrások elvárt részarányát az uniós energiaszükséglet kielégítéséhez felhasznált energiaforrások mixén belül. Ez a százalékos arány az egyes tagállamok helyzetétől függően változik.
10.	Melyik politikai szint dönt arról, megkapjuk-e az építési engedélyt a házunkhoz?	Nem uniós szint	A lakóépületek építési engedélyeit leggyakrabban a helyi hatóságok adják ki.
11.	Melyik politikai szint az, amelyiknek az adót fizetjük?	Nem uniós szint	Az Unió közvetlenül nem szed adót polgáraitól. Minden tagállam egy éves összeget fizet be az uniós kasszába, mellyel az európai költségvetéshez járul hozzá. Az uniós keretből elsősorban közös érdekű projekteket valósítanak meg a prioritásként megjelölt területeken, így például a regionális fejlesztés, a kutatás és a klímavédelem terén. De ebből biztosítanak forrásokat a fiatalok oktatását, képzését és mobilitását segítő programokra is.
12.	Melyik politikai szint dönt munkaszüneti napjaink számáról és dátumáról?	Nem uniós szint	Ezeket a döntéseket általában a tagállamok hozzák meg.
13.	Melyik politikai szint dönt arról, hogy a levegőben legfeljebb mennyi finomrézecske lehet?	Uniós szint	Az Unió számos környezetvédelmi intézkedést hozott, például a folyók, tavak és tengerek vizének minőségéről. 2024-ben az EU szigorított a szabályokon, hogy csökkentse a légszennyezést. A finomrézecskek (PM _{2,5}) esetében például levitte a határértéket. A szabályokat 2030-ra minden tagországnak maradéktalanul érvényre kell juttatnia.
14.	Hol kell bejegyeztetni a házasságkötésünket?	Nem uniós szint	A népesség-nyilvántartással és a családi állapottal legfőképpen a helyi hatóságok foglalkoznak.